

Landbruksdepartementet
Boks 8007 Dep
0030 Oslo

2003	01018	30
MP/SCH/LAE		852

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 29.08.2003
Vår ref.: 2003/1319 008
Deres ref.: 2003/1018
Saksbehandler: Berit Eyde Kjuus, telefon: 22573627

Evaluering av handlingsplanen for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler, og forslag til tiltak under ny handlingsplan høring

Kommentarer fra SFT

Vi viser til deres brev av 3. juni 2003 der De ber om synspunkter på forslaget til målsetninger og tiltak som er foreslått i den tilsendte evalueringsrapporten vedrørende handlingsplanen for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler.

SFT har hatt en representant i evalueringsgruppen, og våre kommentarer vil derfor hovedsakelig være utdyping av de synspunkter som allerede er fremmet i arbeidet med evalueringsrapporten.

Vi har kommentert enkelte punkter i evalueringen, som en begrunnelse for hvilke tilrådninger vi støtter og ikke støtter.

Generelt

Det går ikke klart fram alle steder hva begrepet "plantevernmidler" omfatter, om det er de aktive stoffene, eller hele preparatet inkludert formuleringsstoffer. I SFTs kommentar har vi der vi kun har ment de aktive komponentene, klart uttrykt dette. Ellers er både begrepene plantevernmidler eller preparater brukt om hele preparatet.

7.2 Avgiftssystemet

Sett i relasjon til det allerede påbegynte arbeidet med å vurdere både aktive stoffer og formuleringsstoffer mener SFT det er viktig at også avgiftssystemet avspeiler denne totalvurderingen.

7.3 Godkjenningsordningen

SFT støtter at både nedbrytningsprodukter og formuleringsstoffer blir tatt med i vurderingen av helse og miljøegenskaper for et preparat. I EUs stoffblandingsdirektiv

(1999/45/EF) som vil tre i kraft 30. juli 2004 for plantevernmidler, tas nedbrytningsproduktene med i betraktning ved helse- og miljøfareklassifiseringen.

Kontroll med bruk av plantevernmidler

SFT ser det som positivt at det er innført krav om føring av sprøytejournal. For å lette kontrollarbeidet ville det være hensiktsmessig dersom sprøytejournalen også inneholdt opplysninger om brukt mengde, og om evt. rester er levert til godkjent mottak.

"Obsliste" over de mest helse- og miljøskadelige plantevernmidlene på markedet

SFT ser behovet for bedre informasjon til brukerne om valg av mindre skadelige preparater. En "Obliste" vil kunne hjelpe brukerne til å velge det minst skadelige alternativet, dersom det finnes flere likeverdige produkter innenfor samme avgiftsklasse. Vi vil imidlertid anta at behovet for en egen "Obsliste" for stoffer som inngår i plantevernmidler (aktive stoffer og formuleringsstoffer) vil bli mindre dersom det innføres en eller to nye avgiftsklasser for preparater med de mest helse- og miljøskadelige stoffene, som antydte. Avgiftssystemet kan dermed benyttes til å redusere ytterligere bruken av de aller mest skadelige preparatene.

7.5 Returordning for ukurante plantevernmidler

Forskrift om farlig avfall (vedtatt 10.4.1984 sist endret 20.12.2002) fastsetter bl.a. leveringsplikt for virksomheter der det oppstår farlig avfall, og krav om at det skal fylles ut deklarasjonsskjema når avfallet leveres til godkjent mottaker. I utredningen påpekes det at noen av grunnene til at plantevernmiddelrester hoper seg opp hos brukerne, er at det er dyrt og tungvint å få levert avfallet. SFT kan opplyse at prisen bl.a. er bestemt ut fra destruksjonskostnadene. Det opplyses at NORSAS har vurdert ulike innsamlingsystemer. Evalueringsgruppa foreslår at det etableres en bransjeordning med forskriftsfestet returplikt av slike rester til forhandlere av plantevernmidler. SFT støtter en slik bransjeordning fordi det vil lette leveringstilgjengeligheten. Innenfor SFTs forvaltningsområde finnes bransjeordninger for en rekke avfallstyper som blybatterier, PCB holdige vinduer, impregnert trevirke, elektrisk- og elektronisk-avfall (EE- avfall), emballasje og bildekk. Ordningene er dels forskriftsregulert der det pålegges importører/produsenter en plikt til å ta i retur avfall av den typen produkter de bringer ut på markedet. Ordningene kan omfatte fra noen hundre virksomheter (blybatterier) til over 10 000 virksomheter (EE avfall). Noen ordninger er utformet slik at det er gratis for avfallsbesitteren å levere sitt avfall. Dette gjelder bl.a. blybatteriordningen der avfallsinnsamleren får godtgjort et visst beløp basert på deklarasjonsskjemaet. Med bakgrunn i den lange erfaringen med slike returordninger burde det være mulig etablere en slik ordning for plantevernmidler også.

7.8 Bonden sin helserisiko og 7.9. Miljø-Informasjontiltak

SFT mener at det er meget viktig at brukere av plantevernmidler får nødvendig informasjon om de produktene de håndterer. De forslagene til informasjonstiltak som er skissert synes hensiktsmessige. I tillegg vil vi påpeke at riktig klassifisering og merking er et vesentlig element i denne sammenhengen. Fra 30. juli 2004 vil EUs stoffblandingsdirektiv tre i kraft for plantevernmidler. Dette medfører at det blir samme

krav til klassifisering og merking av plantevernmidler som til andre kjemikalier. Likeså vil det blir krav til utarbeidelse av HMS datablader. SFT tror at gode HMS datablader, i tillegg til gode brukerveiledninger, vil kunne dekke en del av informasjonsbehovet for brukere av plantevernmidler.

7.10 Overvåkningsprogram

Overvåkningen av plantevernmidler gjennom JOVA programmet er viktig for resultatoppfølgingen på miljösidan. Programmet gir også viktig kunnskap til godkjenningen av plantevernmidler. SFT vil derfor understreke betydningen av at det sikres tilstrekkelige ressurser for å ivareta disse rollene.

9. Tilrådninger

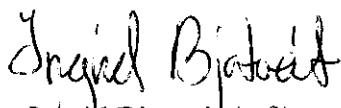
Mål for handlingplanen

Det er uklart om målsetningen gjelder for hele preparatet, eller om bare de aktive stoffene er inkludert. Siden formuleringsstoffene også kan ha helse- og miljøfarlige egenskaper, mener SFT at de tilrådninger som er angitt skal gjelde for hele preparatet, ikke bare de aktive stoffene.

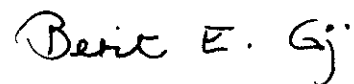
Tiltak og virkemiddel

- Opprettelse av en eller to nye avgiftsklasser for de preparatene med aller mest betenkelige helse og miljøegenskaper vil være et ekstra incitament til redusert bruk av disse preparatene.
- Korrekt klassifisering og merking og gode HMS datablader/ bruksanvisninger er også egnede virkemidler for informasjon om mulig helse- og miljørisiko.
- Tiltakene burde også inneholde noe om avhending av rester av plantevernmidler, og mål for dette.
- SFT støtter forslaget om en bransjeordning for retur av ukurante plantevernmidler
- SFT støtter også forslaget om øket kontroll med lagring, bruk og annen håndtering av plantevernmidler.

Med hilsen

Ingrid Bjotveit (e.f.)
Direktør Næringslivsavdelingen

Berit E. Gjerstad
Seksjonssjef